

	ВПЛИВ МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК КРАЇН
	<p>Ступінь вищої освіти – другий (магістерський)</p> <p>Освітньо-професійна програма: 292 «Міжнародні економічні відносини»</p> <p>Курс навчання: 1, семестр 2</p> <p>Кількість кредитів: 3, 90 годин</p> <p>Мова викладання: українська</p> <p>Дні, час, місце: Французький б-р, 24/26, за розкладом</p> <p>Консультації: Французький б-р, 24/26, к. 38-А, щотижнево за розкладом</p>

СИЛАБУС

Викладачі:	д.е.н., проф., Якубовський Сергій Олексійович к.е.н., доцент Цевух Юлія Олександрівна
Кафедра:	світового господарства і міжнародних економічних відносин
Контактна інформація:	sergey_yakubovskiy@yahoo.com tsevukh.yuliia@onu.edu.ua

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися через вказаний E-mail та очні зустрічі на консультаціях.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу: всебічне розуміння студентами змісту процесів впливу міжнародної міграції, у тому числі, трудової на економічний розвиток країн світу. В ході курсу студенти знайомляться з науково-методичними засадами дослідження процесів міжнародної міграції населення, вивчають основні терміни, поняття та сучасні міграційні кризи останніх років. Студенти навчаються проводити самостійні дослідження на тему наслідків міграції та грошових переказів для економік країн-донорів та реципієнтів робочої сили. Окрема увага приділяється міграційним потокам між Україною та приймаючими країнами у зв'язку з військовою агресією РФ проти України.

Завдання дисципліни:

- надати послідовний і систематичний виклад усього комплексу проблем, пов'язаних з міграційними відносинами в сучасному світі;
- ознайомити студентів з основами міжнародної трудової міграції;
- дослідити сучасні тенденції розвитку міжнародної міграції у країнах Північної Америки;
- дослідити сучасні тенденції розвитку міжнародної міграції у країнах Європи;
- дослідити сучасні тенденції розвитку міжнародної міграції у країнах Азії;
- проаналізувати міграційні потоки з України, починаючи з лютого 2022 р.
- розглянути основні проблеми українських мігрантів та біженців у інших країнах;
- застосувати отримані знання, щоб презентувати результати власних досліджень.

У **результаті вивчення** навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- основні тенденції міграційних відносин в сучасному світі;
- соціально-економічний зміст понять «мігрант», «трудоий мігрант», «біженець», «грошові перекази мігрантів»;
- сучасні тенденції розвитку міжнародної міграції у країнах Європи;
- сучасні тенденції розвитку міжнародної міграції у країнах Північної Америки;
- сучасні тенденції розвитку міжнародної міграції у країнах Азії;
- як проводити дослідження на відповідному рівні.

вміти:

- виявляти сучасні тенденції розвитку міжнародної міграції у країнах Європи;
- досліджувати тенденції розвитку міжнародної міграції у країнах Північної Америки;
- аналізувати тенденції розвитку міжнародної міграції у країнах Азії;
- проводити аналіз міграційних потоків між Україною та приймаючими країнами у зв'язку з військовою агресією РФ проти України;
- проводити аналіз наслідків грошових переказів мігрантів;
- застосовувати отримані знання та презентувати результати власних досліджень під час проведення занять та на наукових заходах.

Передумовою вивчення дисципліни є опанування таких дисциплін, як «Міжнародні економічні відносини», «Вступ до спеціальності», «Основи міжнародної макроекономіки», «Регулювання міжнародних економічних відносин»

СТРУКТУРА КУРСУ

Курс буде викладений у формі лекційних (8 год.) і практичних занять (22 год.), організації самостійної роботи студентів (60 год.).

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Основні питання
Тема 1. Міграція людських ресурсів.	Різні підходи до пояснення поняття «міграція людських ресурсів». Чинники та наслідки міграції. Трактуються термінів «мігрант», «трудова міграція», «біженець», «грошові перекази мігрантів» у міжнародних документах. Основні глобальні особливості і наслідки міграційних процесів.
Тема 2. Основні тенденції міграційних відносин в сучасному світі.	Динаміка зростання кількості мігрантів у світі та в окремих регіонах, зокрема. Країни, що є найбільшими центрами тяжіння мігрантів (США, Німеччина, Саудівська Аравія, ін.). ТОП-20 країн походження мігрантів (Індія, Мексика, ін.). Основні причини збільшення чисельності емігрантів.
Тема 3. Міграційна політика в умовах глобалізації світової економіки.	Процеси формування систем міжнародного поділу праці. Міграція трудових ресурсів і капіталу як один з способів формування світового ринку праці. Міграційна політика ЄС. Регулювання міграції у країнах Північної Америки. Регулювання міграції у деяких країнах Азії.
Тема 4. Розвиток та сучасний стан міграційних процесів в Україні та закордоном.	Динаміка зовнішньої міграції українських громадян. Причини еміграції населення, зокрема трудових ресурсів, з України. ТОП-10 країн призначення українських мігрантів в умовах військової агресії РФ проти України.
Тема 5. Взаємозалежність між міграцією та економічним розвитком країн.	Економічна обґрунтованість залучення іноземної робочої сили до США, Канади, країн Європи та Азії. Аналіз статистичних даних стосовно міграційних процесів у світі. Наукові методи дослідження впливу міграції на ВВП країн-реципієнтів. Наслідки грошових переказів мігрантів.
Тема 6. Сучасні тенденції розвитку міжнародної міграції у країнах Північної Америки.	Причини міграції населення у США та Канаду. Дослідження впливу іммігрантів на ринок праці та економічне зростання країн Північної Америки. Динаміка міграції українських громадян у США та Канаду.
Тема 7. Сучасні тенденції розвитку міжнародної міграції у країнах Європи.	Причини міграції населення до країн Європи. Динаміка міграції українських громадян до країн Європи. Дослідження впливу іммігрантів на ринок праці та економічне зростання країн Європи.
Тема 8. Сучасні тенденції розвитку міжнародної міграції у країнах Азії.	Причини міграції населення з країн Азії та навпаки. Динаміка міграційних потоків з країн Азії. Саудівська Аравія як країна призначення мігрантів. Індія як найбільша країна походження мігрантів у світі.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Стаканов Р. Д. Сучасні міграційні тенденції в США в контексті регіональної інтеграції в рамках НАФТА. *International Relations, part "Economic Sciences"*. 2017 р. №10. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n/article/view/3112
2. Цевух Ю. О. Ринок праці, міграція та соціально-економічний розвиток Європейського Союзу та України: навч.-метод. посіб. – Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2021. — 139 с
3. Цевух Ю.О. Якубовський С.О. Міжнародна міграція робочої сили як чинник економічного розвитку країн: монографія. Одеса: Одес.нац.ун-т імені І.І, Мечникова. 2017 – 235 с.
4. Шергіна Л. А., Бурма Ю.В. Вплив міграції людських ресурсів на економічний розвиток країн. *Економічні студії – науковий журнал Львівської економічної фундації*. 2018 р. №1 (19) . – С. 88-92.
5. Dominese G., Yakubovskiy S., Tsevukh J., Rodionova T. Impact of International Migration Flows on the European Union and Ukraine. *Transition Studies Review*. 2020. Vol. 27(2). URL: <https://transitionacademiapress.org/jtsr/article/view/301> (accessed 24.03.2023).
6. Hou F., Picot G., Xu L. The labour market outcomes of economic immigrants in the skilled trades. *Economic and Social Reports*, Nov.24 - 2021. URL: <https://www150.statcan.gc.ca/n1/pub/36-28-0001/2021011/article/00003-eng.htm>
7. Migration and Development Brief 37. *World Bank Group*. November 2022. URL: <https://www.knomad.org/publication/migration-and-development-brief-37> (accessed: 10.04.2023)
8. Migration and Development Brief 37. *World Bank Group*. November 2022. URL: <https://www.knomad.org/publication/migration-and-development-brief-37> (accessed: 10.02.2023)
9. Report on the human rights situation in Ukraine. 1 February – 24 March 2023. *United Nations. Human rights*. URL: <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/countries/ukraine/2023/23-03-24-Ukraine-35th-periodic-report-ENG.pdf> (accessed 27.08.2023)

ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – ІСПИТ

Поточний та періодичний контроль проводяться під час практичних занять.

Методи контролю: Поточне оцінювання усних відповідей та письмових завдань; оцінювання завдань, що виносяться на самостійне опрацювання, оцінювання презентації і реферату.

Періодичний контроль: письмовий тест після кожного змістовного модуля.

Форма контролю: іспит.

Підсумковий контроль

Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Іспит	Сума балів
30	30	40	100

Поточний та періодичний контроль

Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
5	5	5	5	5	5	5	5	60
Контрольна робота за змістовим модулем 1 – 10				Контрольна робота за змістовим модулем 2 – 10				

T1, T2, ... T8 – теми змістових модулів

У ході поточного та періодичного контролю студент має змогу отримати по 30 балів за виконання самостійних завдань та відповіді на практичних заняттях по кожному змістовому модулю. Періодичний контроль (контрольна робота за змістовим модулем) здійснюється у формі письмових тестових завдань наприкінці кожного змістового модуля (10 тестових завдань – 1 бал за кожну правильну відповідь).

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту і складається з двох відкритих питань, на які необхідно дати розгорнуту усну відповідь (10 балів за кожну правильну відповідь) та двох вправ (за вірне вирішення однієї вправи – 5 балів).

Фінальна оцінка з навчальної дисципліни це сума балів за поточний, періодичний та підсумковий контроль. Якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів за результатами поточного контролю (але не менше за 35 балів), то допускається до складання іспиту.

Самостійна робота студентів складається з самостійного вивчення певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Увесь обсяг СР містить наступні завдання: підготовка до усного опитування, конспектування першоджерел, вирішення вправ, підготовка презентації.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Обов'язкова присутність здобувачів на підсумковому контролі. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу

Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.